

Hilfe!

16

Už od večera je ti všelijak (**sich schlapp fühlen**) a dnes ráno se probouzíš s opuchlýmá očima a pupínky po celém těle! Alergie na **Currywurst**? Prudká reakce na nepravidelná slovesa? Otrava červeným zelím? Nemůžeme vyloučit žádnou hypotézu!

Was ist mit dir los?

Jak dát na srozuměnou, že nejsi v úplně nejlepší formě? Když se do kuchyně připlazíš po zemi se zeleným obličejem a vyzvracíš se košce do misky, jistě se ti podaří předat podstatu poselství. Ale jestli si myslíš, že ještě zvládneš artikulovat pár slov, tahle kapitola ti pomůže.

Ein Problem?

Když budeš čelit požáru (**der Brand**), útoku (**der Angriff**) nebo okradení (**der Diebstahl**), budeš mít tu duchapřítomnost, že najdeš ten správný výraz? Zvládnout nehodu nebo jinou naléhavou událost není snadné, hlavně v cizím jazyce! Tady máš pár výrazů (nauč se je nazpaměť), ušetříš si zběsilé listování svým průvodcem. Budeš trochu klidnější a hlavně užitečnější.

Vorsicht!

Pozor!

Hilfe!

Pomoc!

Užitečné číslo

Když máš nahlásit útok, okradení nebo nehodu, číslo pro všechny tyto naléhavé případy je stejné jako v Česku (a po celé Evropské unii): **112**. A je zdarma!

Es geht mir nicht gut

Feuer!

Hoří!

Rufen Sie die Polizei/die Feuerwehr.

Zavolejte policii/hasiče!

Rufen Sie einen Arzt/einen Krankenwagen.

Zavolejte doktora/sanitku.

Beim Arzt

Oči ti otékají čím dál víc, navzdory čajovým sáčkům, které používáš jako obklad. Bude třeba zavolat profíky!

Ich möchte zum Arzt.

Chtěl(-a) bych k doktorovi.

Podívej se pořádně na ceduli. Budeš si muset vybrat mezi **Heilkunde** (medicínou) a **Naturheilkunde** (přírodní medicínou).

Naturheilkunde nebo něco jiného, stejně budeš muset odpovědět na pár otázek:

Was kann ich für dich tun?

Co pro tebe můžu udělat?

Was ist mit dir los?

Co ti je?

Es geht mir schlecht.

Je mi špatně.

Es geht mir nicht gut.

Není mi dobře.

Ich fühle mich nicht wohl.

Nejsem ve své kůži.

Ich fühle mich schlecht.

Je mi zle.

Ich bin krank.

Jsem nemocný(-á).

Es geht mir nicht gut.

Tradiční, nebo alternativní medicína?

Němci jsou vůči tradiční medicíně dost podezřívaví. Rozvíjí se tu tedy přírodní medicína, která používá přírodní prostředky, **die Naturheilkunde**, a nabízí léčbu spíše... alternativní, jako strčit si cibuli pod polštář při léčbě zánětu středního ucha...

Až budeš v ordinaci (**in der Praxis**), můžeš jistě ukázat prstem, co tě bolí:

Es geht mir nicht gut

Da tut es mir weh.

Bolí mě tady.

Ich habe mir meine Hand verletzt.

Udělal(-a) jsem si něco s rukou.

Ich habe was im Auge.

Mám něco v oku.

Dokážeš popsat svoje symptomy (**die Anzeichen**)?

Ich habe Rückenschmerzen.

Bolí mě v zádech.

Mir ist schlecht.

Je mi špatně od žaludku. / Mám nevolnost.

Ich habe Juckreiz.

Svědí mě to.

No tak, šup! Vytáhni si tričko, jak jinak by tě doktor mohl prohlídnout?!

Mach den Oberkörper frei.

Vysvlékni se do půl těla.

Leg dich hin.

Lehni si.

Tief atmen.

Zhluboka dýchej.

Tut es weh, wenn ich da drücke?

Bolí to, když tady zatlačím?

Ničeho se neboj! Určitě to nic není!

Es ist nicht schlimm.

Není to nic vážného.

Diagnózu (**die Diagnose**) se jim podaří určit raz dva.

Máš něco s nohou od toho běhu pro **Döner**?

der Schlag

úder

die Beule

boule

der blaue Fleck

modřina

der Schnitt

říznutí

die Wunde

rána, zranění

der Sturz

pád

Jak říct, že to není ono

Dvě možné formulace: Dodáš **schmerzen** k názvu části těla, které tě bolí:

Ich habe Kopfschmerzen.

Bolí mě hlava.

Ich habe Zahnschmerzen.

Bolí mě zuby.

Ich habe Fußschmerzen.

Bolí mě noha.

Anebo můžeš říct:

Mein Kopf/Zahn/Fuß tut mir weh.

Bolí mě hlava, zub, noha.

Evropská karta zdravot- ního pojištění

Rozhodně
jsi udělal(-a)
dobře, že si
do Německa
vezeš svou
kartičku
evropského
pojištění.
Ale pozor -
když půjdeš
k doktorovi,
zaplatíš mu jeho
honorář a peníze
ti vrátí po návratu
do Česka.
Nebíblej! Platí
to tak i opačně!

Es geht mir nicht gut

 die Verstauchung	vymknutí
der Knochenbruch	zlomenina

Svědí to a lechtá?

 der Insektenstich	bodnutí (hmyzem)
der Juckreiz	svědění
die Allergie	alergie

Přidal(-a) sis šestkrát Apfeltorte?!

 die Magenverstimmung	zkažený žaludek
die Vergiftung	otrava
der Schwindel	závratě, nevolnost, mořská nemoc, nevol- nost z dopravy
die Übelkeit	nevolnost
erbrechen	zvracet
die Verstopfung	zácpa
der Durchfall	průjem

Teče ti z očí i z nosu?

 die Erkältung	rýma
die Grippe	chřipka
das Niesen	kýchnutí
der Husten	kašel
die Mittelohrentzündung	zánět středního ucha
die Bronchitis	zánět průdušek
die Mandelentzündung	angína

Načínáš čtvrtou krabici papírových kapesníků?

 Hätten Sie einen Taschentuch für mich?	Nemáte prosím kapesník?
Ich muss mir die Nase putzen.	Musím se vysmrkat.

Usnul(-a) jsi na slunci? (Humor!)

Es geht mir nicht gut

 die Verbrennung	spálenina
der Sonnenbrand	úžeh

A jako by to nestačilo, všechny ty drobné bolístky provází únava (**die Müdigkeit**) nebo horečka (**das Fieber**).

Die Körperteile

Nestačí, když tě to bolí, ještě je třeba vědět kde!

Začneme hlavou:

 der Kopf	hlava
das Auge	oko
die Nase	nos
die Ohren	uši
der Mund	pusa
der Hals	krk
die Kehle	hrdlo

Fajn, hlavu máme hotovou. Jděme níž:

 die Brust	hrud'
der Arm	paže
der Ellenbogen	loket
das Handgelenk	zápěstí
die Hand	ruka
der Finger	prst
die Schulter	rameno

A nakonec:

 der Bauch	břícho
der Magen	žaludek
der Rücken	záda
der Hintern	zadek
das Bein	noha

Da tut es mir weh.

Prevence se vyplácí

Není nutné nechat se před cestou do Německa očkovat. Ale je to příležitost k ověření, zda máš všechna platná očkování (záškrt, tetanus, obrna...).

Es ist nicht schlimm.

Gesundheit!

Tohle je průpovídka, kterou říkáš „Zdravičko!“, když někdo kýchne (*niesen*).

Es geht mir nicht gut

 das Knie	koleno
der Knöchel	kotník
der Fuß	chodidlo
der Zeh	prst na noze

Die Diagnose

Aby si potvrdil svou diagnózu, a dřív, než ti dá nohu do sádry (*der Gips*), pošle tě doktor na rentgen (*das Röntgenbild*). Pokud tedy nestačí pár stehů (*der Stich*).

 Du musst dich ausruhen.
Musíš odpočívat.

Du musst zwei Tage im Bett bleiben.
Musíš zůstat dva dny v posteli.

Hier ist ein Rezept, um die Medikamente in der Apotheke zu bekommen.
Tady máš recept, abys v lékárně dostal(-a) léky.

V Německu se předepisuje mnohem méně léků než v Česku. Nediv se tedy, když z ordinace odejdeš bez receptu (*das Rezept*), jenom s několika doporučeními (jíst červené zelí!). Tady „antibiotika (*die Antibiotika*) nejsou automatická“!

Chudinko malá! Už je to lepší (*geht es dir besser*)?

Die Apotheke

Nemáš sebemenší chuť zůstat upoutaný(-á) na lůžko (*ans Bett gefesselt sein*)! Je zbytečné brát to přes „zdravotní kasu“: vzhůru do lékárny (*die Apotheke*)!

 Ich suche eine Apotheke.
Hledám lékárnu.

Es geht mir nicht gut

 Wissen Sie, wo sich die Notdienst-Apotheke befindet?

Nevíte, kde najdu lékárnu s pohotovostí?

Poprosíš lékárnici (**die Apothekerin**) o nějaký lék (**das Medikament**) nebo o pastilky proti kašli (**Hustenbonbons**). Při tomhle počasí člověk nikdy neví! Lepší je nemocem předcházet, než je léčit (**besser vorsorgen**)!

 Ich bräuchte einen Verband.

Potřeboval(-a) bych obvaz.

Ich brauche Pflaster.

Potřebuju náplastí.

Ich möchte Paracetamol.

Prosím paracetamol.

Haben Sie Kontaktlinsenlösung?

Máte roztok na kontaktní čočky?

Geben Sie mir Aspirin bitte.

Dejte mi prosím aspirin.

Pozor na chytáky

Některá slovíčka ti přijdou hodně povědomá: **das Pflaster** nebo **der Gips** jsou v němčině - na rozdíl od češtiny - zcela spisovná.

Potřebuješ radu?

 Hätten Sie was gegen...

Nemáte něco proti...

Ich habe mich erkältet.

Nachladil(-a) jsem se.

Mein Hals tut mir weh.

Bolí mě v krku.

Ich bin gestürzt.

Nedělej žádné hlouposti!

 Wie viel soll ich davon nehmen?

Kolik si toho mám vzít?

Wie oft?

Jak často?

Nimm einen Teelöffel davon vor den Mahlzeiten.

Ber si kávovou lžičku před jídlem.

Du musst die Tablette nüchtern einnehmen.

Musíš si vzít jednu tabletu nalačno.

Du musst drei Tropfen am Tag nehmen.

Musíš brát tři kapky denně.

Aua

Když se bouchneš,
zkus to po německu
a zařvi Aua!!!

Aua!!!!!!!

Mein Backenzahn
tut mir weh.

Es geht mir nicht gut

Brzo by ti mělo být líp! (*Es sollte dir schnell besser gehen!*)

Prostředky první pomoci najdeš ale i jinde, a levněji – zkus přemýšlet. Ano, ty obchody se jmenují *die Drogerien*, například *Rossmann* nebo *DM*, abychom zmínili jenom ty nejznámější. Jsou na každém rohu a můžeš si tam koupit:

 der medizinische Alkohol	líh
das Wasserstoffperoxid	peroxid
die Watte	vata
die antiseptische Lösung	dezinfekční roztok
das Desinfektionsmittel	dezinfekční prostředek
der Hustensaft	sirup
die Salbe	mašť
die Binden	obvaz, vložka
der Tampon	tampon
die Sonnenmilch	opalovací mléko

Ale taky kosmetické a toaletní prostředky, bižuterie, bioprodukty atd.

Beim Zahnarzt

Nic tak neokořenění prázdniny jako bolest zubů (*die Zahnschmerzen*)! Ta stolička, která tě šimrala už před odjezdem, tě teď nutí zvažovat skok z okna? Pokud ti tedy nezůstal špičák v Apfel-štrúdlu! Zkrátka musíš k zubaři, a to rychle!

 Ich brauche einen Zahnarzt.
Potřebuju zubaře.

Tváří v tvář sadistickému zubaři (pleonasmus?), který ti mává vrtačkou před nosem, přejdeš rovnou k doznání:

Ich habe Zahnschmerzen.

Bolí mě zuby.

Mein Backenzahn tut mir weh.

Bolí mě stolička.

Ich habe eine Füllung/eine Krone verloren.

Vypadla mi plomba/korunka.

Ich glaube, ich habe Karies.

Myslím, že mám kaz.

Muss der Zahn gezogen werden?

Musíte mi ten zub vytrhnout?

Posledním dechem zažádóniš:

Bitte, eine Betäubung!

Prosím umrtvení!

Pěkně důchej, myslí na příjemné věci, to by mohlo pomoci! Nebo toho využij a zopakuj si při té příležitosti nějaká slovíčka:

die Zahnarztpraxis

zubařská ordinace

die Zahnspange

přístroje (zubařské)

die Füllung

plomba

sich den Mund spülen

vypláchnout si ústa

spucken

vyplivnout

Bitte, eine Betäubung!!!!!!

Die Notaufnahme

Tohle je pohotovost. Upřímně, chce se ti tam dostat?

Několik užitečných větiček, pro všechny případy:

Ich muss ins Krankenhaus.

Musím do nemocnice.

Ich habe mich geschnitten.

Řízl(-a) jsem se.

Ich habe mich gestoßen.

Bouchl(-a) jsem se.

Ich bin gestürzt.

Spadl(-a) jsem.

Ich habe mir den Knöchel verstaucht.

Vymkl(-a) jsem si kotník.

Es geht mir nicht gut

Ich habe mir den Arm gebrochen.

Zlomil(-a) jsem si ruku.

Ich habe meine Tasche verloren!

Tvůj tablet zůstal v kavárně? Nová bunda v autobuse? A co hlava? Mohl to najít nějaký počestný občan a odevzdat do ztrát a nálezu (**das Fundbüro**). Není zakázáno snít!

Ich habe... verloren.

Ztratil(-a) jsem...

Wissen Sie, ob jemand... gefunden hat?

Nevíte, jestli někdo nenašel...?

Es ist ein kleines rotes Täschchen aus Stoff.

Je to malá látková kabelka.

Haltet den Dieb!

Má cenu ti říkat, ať nenecháváš povalovat foťák nebo mobil, když sedíš někde na zahrádce? Ani otevřenou tašku na procházkách! Jako úplně všude, i v Německu jsou zloději, a hlavně na místech vyhledávaných turisty. Číhají na nezodpovědné osoby, které nechávají válet tašku nebo peněženku bez dozoru. Ať už jsi obětí kapesní krádeže (**der Taschendieb**) nebo přepadení (**der Diebstahl im Vorbeigehen**), bude nutná výprava na policejní stanici (**die Polizeistation**), možná i návštěva konzulátu (**das Konsulat**), pokud s taškou zmizely i tvé doklady! Tvoje hostitelská rodina tě určitě doprovodí během všech těchto kroků, ale bude nutné jim nejdřív vysvětlit, co se ti stalo:

Man hat mir meine Brieftasche/mein Portemonnaie/meine Handtasche gestohlen.

Ukradli mi náprsní tašku/peněženku/kabelku.

Ich hatte mein Geld und meinen Ausweis darin.

Měl(-a) jsem tam peníze a pas.

Ich möchte eine Diebstahlsanzeige aufgeben.

Chtěl(-a) bych nahlásit krádež.

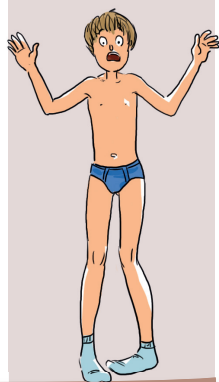
Was muss ich tun?

Co mám dělat?

Pokud jsi zloděje viděl(-a) a máš ho popsát, vrať se ke kapitole 1!

Na policejní stanici stejně jako u doktora budeš asi muset čekat. Využij toho a udělej si...

Was muss ich tun?

Malý kvíz nakonec!

Zkus najít český ekvivalent těchto výrazů:

Einen Frosch im Hals haben.

Weder Hand noch Fuß haben.

Jemanden an der Nase herum führen.

Vzít nohy na ramena.

Die Beine unter die Arme nehmen.

Nemít hlavu ani patu.

Vodit někoho za nos.

Chraptět.